

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MARIBOR**

Vinarska ulica 14, 2000 Maribor
tel.: (02) 228 49 00, fax: (02) 251 94 82
E-pošta: info@kmetijski-zavod.si,
<http://www.kmetijski-zavod.si/>

20.12.2017

Vinogradniško obvestilo 10 /2018

PRIPRAVE NA ZIMSKO REZ VINSKE TRTE 2019

Običajno se pred pomembnim dogodkom ali dejanjem predhodno poučimo in pripravimo. Tako se bomo pripravili tudi na zimsko rez trte, ki je še vedno najbolj strokovno in odgovorno vinogradnikovo letno opravilo.

Rez vinske trte postaja vse bolj kompleksni tehnološki ukrep, ki temelji na tradicionalnih vedenjih in znanju splošnih pravil in vključevanju novih znanj in spoznanj, s katerimi lahko dosegamo in zagotavljamo stabilno vsakoletno pridelavo kakovostnega in z nižjimi stroški pridelanega ekonomičnega pridelka grozdja. Vsem tem zahtevam pa moramo danes pri rezi, vključiti tudi tehnološke rešitve s katerimi bomo zagotovili ohranitev zdravih in za trajno pridelavo sposobnih trt. To pa vključuje ob uspešnem reševanju posledic podnebnih sprememb tudi dosledno preprečevanje okužb in razvoja lesnih gliv s posebnim poudarkom na esci.

V bodočo rez trte pa bo ob tem potrebno tudi vedno bolj vključevati tehnološke rešitve, ki bodo zagotavljale uspešno ekonomično pridelavo trt in vinogradov vse tja do petdesetega leta starosti. V ta namen bo potrebno razviti tehnologijo za podaljšanje ekonomsko upravičene petdesetletne vinogradniške pridelave, ki se naj prične z celostnim razumevanjem rezi trte, ko naj z rezjo vplivamo na dolgoletno vitalnost in pomladitev ter poživitev rastno pridelovalnih procesov, ne pa da z rezjo na neprimeren način povzročamo velike rane in krajšo življenjsko dobo trti.

Rez trte bo potrebno v bodoče zaradi mnogih novodobnih vzrokov hitro prilagoditi in iz običajne standardne rezi, ki se je do sedaj bolj malo spreminjala, ponuditi vinogradnikom sodobna tehnološka dopolnila. Ob tem pa se moramo zavedati, da bo pri bodoči rezi ob sami izvedbi vedno bolj pomembno tudi vključevati kako z rezjo ne samo da vplivamo na rast in rodnost, na doseganje vsakoletnega zdravega in količinsko bogatega pridelka, na nižanje stroškov in ekonomičnost pridelave, temveč bo potrebno tudi z rezjo reševati posledice podnebnih sprememb, obraniti in ohraniti trto živo in zdravo pred lesnimi glivami in zaradi splošnih za razvoj vinogradništva manj primernih razmer povečati ekonomičnost pridelave s tem ko bomo podaljšali življenjsko dobo trti. Zaradi tega bomo pridelali sicer manj grozdja, ki bo kvalitetno, vino pa bomo lahko tudi dražje prodali.

Tudi v tem letu bomo pred rezjo obnovili nekatera znanja, pravila, izkušnje in jih dopolnili z novimi priporočili:

- Pred rezjo preverimo zdravstveno stanje in dozorelost lesa trte. V nekaterih vinogradih pa tudi priporočamo, da opravite pregled stanja rodnihi očes (okroglašilasta), ali pa z dobro lupo ob vzdolžnem prerezu rodnehi očesa lahko dokaj natančno ugotovite bodoči nastavek. Zaradi toč in nadpovprečne rodnosti v letu 2018, še posebej v starejših vinogradih, se pričakuje delno zmanjšanje nastavka grozdja za leto 2019. Zato pred rezjo v svojem vinogradu najprej ugotovite stanje rodnosti zimskih očes, šele nato pa opravite zimsko rez.
- Določanje obremenitve s številom zimskih očes po trti, s številom narezanihi očes/ m² življenjskega prostora trte v vinogradu in upoštevanju vitalnosti in življenjske moči trte,
- Pri rezi lahko na trti pustimo več zimskih očes kot bi jih po ustaljenih pravilih lahko pustili, pod pogojem, da bomo to kasneje pri pletvi tudi odstranili.
- Bolj kot so trte bujne, več očes pri rezi pustimo in posledično bomo v poletnem času tudi imeli več pletve in ostalih zelenih del.
- Sorte z velikimi grozdi obremenjujemo (šipon, rizvanec, rumeni muškat, vse rdeče sorte razen modrega pinota) z 4-6 očes na m², vse ostale sorte obremenjujemo z 6-8 očesi na m²
- Starejše, slabo oskrbovane in po suši prizadete vinograde, ki so na lahkih tleh, režemo na kratko, bujne vinograde na bogatih tleh pa na dolgo. Najboljše razvita očesa so praviloma na sredini rozge
- Starejše trte z malimi grozdi in majhnim deležem stržena lahko režemo že zelo zgodaj (božična rez!),
- Mlade trte in trte z velikimi grozdi in večjim strženom in vse ostale trte, ki rastejo na bolj kritičnih nižjih legah obrezujemo pozno v februarju ali celo v zgodnji pomladi.
- Najbolj pozno bomo rezali po toči in pozebi prizadete vinograde.
- Trta rodi praviloma na enoletnem lesu, ki je zrasel iz dvoletnega lesa.
- Enoletni les - rozgo režemo na čepe (1 oko)
- reznike (2 očesi) oz. šparone (7-9 oči) ali penjevce (5-7 oči).
- Šparon kot dolgi rodni les je namenjen pridelavi glavnine pridelka in naj bo vedno nad reznikom.
- Reznik ima nalogo rodnehi in nadomestnehi lesa za naslednje leto in zagotavlja trajno ohranitev ustaljene višine vzgojne oblike trte.
- Čep kot nadomestni les ima nalogo pomlajevanja trte in simbolizira dolgoročno skrb za trto.
- Pravi rezač bo na trti najprej poiskal čep, nato reznik in končno šparon.
- Pri rezi čepov, reznikov, penjevcev ali šparonov odrežemo rozgo vsaj 1 do 1,5 cm ali tudi več, nad zadnjim očesom, rahlo poševno od očesa, pri zgodnji rezi pa naj bo rez okrogel, prav tako se pri tej rezi izogibajmo velikim ranam.
- Pri gojitvenih oblikah, kjer ima vsak šparon ali penjevec svoj reznik, mora biti reznik vedno pod šparonom ali penjevcem, da se stari les preveč ne podaljša.
- Kjer je šparon pod osnovno žico, lahko reznik skrajšamo na eno oko, ali ga lahko tudi kakšno leto opustimo.
- V primeru, ko je med trtami meter in več, bomo trto obrezali na dva šparona, kjer pa je manj kot en meter pa na en šparon.
- Pri bujnih sortah in prebujnih trtah bomo pustili več očes in tudi več daljših šparonov, ki jih bomo z dodatno pletvijo v poletnem času opleli ali v celoti tudi odstranili.
- Na število in dolžino šparonov odločilno vpliva razdalja med trtami in bujnost trte.
- Ko želimo dosežati višjo kakovost in imamo dovolj prostora med trtami v vrsti, bomo na trti pustili dva šparona, na katerih bomo po pletvi pustili samo toliko mladik kot bi jih običajno imeli na enem šparonu (odstranitev vsake druge mladice!).

- Celoviti uspeh v pridelavi kakovostnega grozdja je tedaj, ko rez, vez in pletev v vinogradu opravi ista oseba, po možnosti vinogradnik sam!
- Eno šparonska vzgojna oblika trt **umirjene rasti** omogoča ekonomično pridelavo, in vpliva na občutno nižanje stroškov.
- Če je med trtami v vrsti dovolj prostora (meter in več) in so trte običajne bujnosti (en kilogram in več enoletnega rodnega lesa na t.m. v vrsti), tedaj trto pri rezi obremenimo z dvema šparonoma
- V primeru, da imamo med trtami v vrsti manj kot en meter in je trta umirjene ali bolj šibke rasti (manj kot en kilogram enoletnega rodnega lesa na t.m. v vrsti), tedaj lahko obrežemo trto na en šparon.
- Ob znanju in izkušnjah je za dobro rez potrebno da z vsako trto vzpostavimo osebni odnos (ocena kondicije) in da vsako trto vedno obrežemo strokovno pravilno in v skladu z njenim dejanskim stanjem.
- Z vzgojno rezjo trti določimo vzgojno obliko, ki jo praviloma ohranimo skozi celotno življenjsko obdobje trte in samo izjemoma to lahko spremenimo pod pogojem, da ostri posegi v trto predstavljajo strokovno pravilno pomlajanje in ne uničevanja trte v obliki nevarnih amputacij.
- Zaradi nevarnosti okužbe z esco trte ne obrezujemo v deževnem meglenem obdobju. Okužene trte obrezujemo po rumenicah, esci ali virusih obrezujemo ločeno od ostalih zdravih.
- V primeru ESCE, ki se pri nas praviloma pojavlja na starih trtah občutljivih sort(laški rizling,sauvignon..),predlagamo dosledno preventivo, ki se prične že v poletnem času z doslednim označenjem in tudi odstranitvijo prizadetih trt. V primeru pa, da to niste storili že v času vegetacije, je potrebno pred rezjo zdravih trt, da najprej odstranite prizadete trte, nato pa dosledno razkužite orodje
- Zagotavljanja pravilnega razmerja med rastjo in rodnostjo ugotovimo z določitvijo pravega razmerja med pridelkom grozdja in rožja, ki je pri nas optimalno v razmerju (3,5-4,5):1 in do (1-1,25)kg enoletnega lesa/ tm v vrsti med trtami
- Razlika med pomladitvijo in amputacijo ali uničevanjem trte je v :napravi velikih živih ran, ki so v veliki meri kot posledica nepravilnega načina spreminjanja vzgojne oblike
- Živo prevodno tkivo trajnega starega lesa na trti (večletno deblo ali krak) in s tem vitalnost trte, ohranimo tako, da preden odrežemo del starega lesa vedno predhodno (leto ali dve) zagotovimo nadomestni mladi les, ki bo učinkovito prevzel funkcijo odrezanega lesa.
- Velike rane so odprta vhodna vrata za glive razkrojevalke lesa,zato uvajamo novo dopolnjeno obliko nežne rezi, kjer v veliki meri zagotavljamo rabo daljših čepov in opuščamo rabo žagic, razen pri odstranjevanju starih suhih čepov.

Ob navodilih za rez, ki naj vam pred samo rezjo pomagajo, da pri bodoči rezi preprečite nastanek nadaljnjih težav, vas želimo tudi opozoriti, da je zgodnja »božična rez trte« opravičljiva samo tam kjer imajo veliko vinogradov in so vinogradniki izključno tržno usmerjeni. Za vse ostale vinogradnike in teh nas je največ, pa je pravi čas za rez kasneje vse tja do pomladanskih mesecev.

Zaradi spremenjenih pridelovalnih razmer in ker vinogradniška pridelava ni pridelovalni hazard in ne igra občutkov, naj bo zimska rez vinske trte odgovoren tehnološki ukrep, ki zahteva celostno razumevanje vinogradnika resen pristop in pravočasno ter pravilno izvedbo.